

DÜŠEVNI LIST

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prêkmurske evang. šinjorije reditel
i vödávnik: FLISÄR JÄNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplačilo

gorivzeme vsäki evang. dühovnik i vučitel.

Reformacija.

Riml. 1, 8—17; Jan. ev. 8, 31—32.

Pred štiristôosemnäjtimi leti, okt. 31-ga je po cêlom svêti velki rüm razleto od zmožni vdärcov onoga amriča, z šterim je Luther Márton svoji 95 punktomov na dveri Wittenbergske grädske cerkvi prebio. Té rüm je razleto med prosne i zevčene, med zmožne i sluge, i kak bojnske tromböte alärmski gläs, je gori zbüdo té v dühi zaspäne i nastála je düševna revolucija.

Tak da bi se čülo, ka se düševnoga robstva lanci trgajo, düševni temlic zergjävleni špori odpérajó. Tak se je vidlo, da i sunce lepše sija, da se na srêdi v jeséni znôva sprotolêtje začinja. I tüdi se je začnolo nôvo sprotolêtje; düševen pomlád — reformácija. Toga pomláda säd je naša evangeličanska cerkev.

Drügoga vadlúvänja lüdjé nam radi v oči mečejo, ka je prê naše vadlúvänje nikaj nôvoga; nôva vera, štero je në Jezuš Kristuš, nego Luther nastavo. Ali tô samo oni gučijo, ki našega vadlúvänja ne poznajo.

Poglednimo samo, ka poméni rêč „reformácija“? Tá rêč poméni: Nikaj, ka se je spreménilo, nazáj na svojo právo formo i bivost prinesti, z ednov rečjöv: nikaj popraviti.

Luther je në ščeo i niti je në nôvo vero nastavo, nego je samo popravo krščansko vadlúvänje, štero so popevje po vrêmenaj tak jáko pokvãrili. Ár pred refor-

mácijov je tak bilô, ka je Boža slúžba največkrat i v največ mësti, celô na vesnicaj, samo z ceremonije i précimbe stála. Bilí so pišpecke dvanäjt lét starosti i popevje, ki so zvün Očanaša i mešúvanja nikaj në znali. Oči i vüha so se lüdem napunila pri Boži slúžbaj, ali srcé njim je prázno ostalo.

Svêto Písmo, štero gnezden pri vsakšoj bojdikaj evangeličanskoj familiji najdemo, je në bilô na materski jezik obrnjeno (štampanja knjig so në poznali i tak je vsaka kniga z roköv spísana i preveč drága bila), pa tüdi či bi štoj razmo latinsko i bi do Biblije prišo, prepovêdano je bilô tô čteti në dühovnikom.

Od Gospodnoga Bogá i od Jezusa so vörnícke në dosta čüli, temveč pa od Marije i od rázni svêtcov, šteri je na zädnje telko bilô, ka se je v kalandariji në najšo den za svakoga.

V hižaj i v cerkvaj po stenáj je puno „svêti slik“ bilô i té prôsen človek se k tem svêtcom moli, ár misli, ka so tô v nébi fiškálišje, ki ga pred Bôgom zagovãrjajo.

I kak je bilô za vrêmena J. Kristuša i njegovi apoštolov? Sploh nači! Te je Jezuš sam po maternom jeziki gláso Rêč Božo lüdem i tüdi tak apoštolje. Jezuš je erkao: „Moléči pa ne bojdite vnogogučéči, liki poganje . . . Zátó etak molte: Oča naš . . .“ Z tem je očivesno vöpovedo, ka je Bôg naš Oča nebeski, k komi se mí lahko molimo, kak deca k svojimi lüblénomi oči i në nam trbej zvün Jezusa nikši

sredbenikov, fiškálišov. Ár tó je že žalostno, či děte z starišom potom fiškáliša guči.

Apoštolje i tej prvi krščanje so se držali Jezušovoga včenjá, vedno se spomínavši na Njegovu opomínajóče reči: „... či ví ostánete v rěči mojoj, zaistino ste moji vučenicke.“

Držali so se pôleg Jezušovoga včenjá i nê so molili desétkrát ednozadrúgim Očanaš i drúge molítvi, ali z srcá so molili. Nê so se zvali niti ti apoštolje za „meštra“, za „svéte očeve“, ali zató so právi očevje bíli tem na njê zavüpanim.

Ali — kak je že povêdano — pomali se je tó vse spremênilo. Zmožni púšpecke so se začali v précimbni gvant oblekávati, so zlátu pastérsko palico dáli nositi pred sebov, z diamantnim prstankom so se okínčali i nazádnje so se za „svétoga očo“ dáli zvati, ka se pa samo Gospodnoga Bogá dostája.

Tak daleč so vkraj zablóðili od Kristušovoga evangliuma pred reformácijov, tak preveč so spremênoli Njegov návuk zavolo zemelske díke svoje.

Lepša je bila zdá krščanska cerkev od zvüna, kak pa one stáre dni, dosta bole zmožna, kak pa prva vrémèna, gda so te nevolne krščanje preganjali i so navékše samo srmácke bíli njéne kotrige; ár postánaola je držávna cerkev tú i tam, kralóvje, casarje so se vršenili jo pomáhati i brániti próti neprijátelom. Ali nikaj túhinskoga,

nê krščanskoga je bílo v njê i tó nê krščansko (naslánjanje na orožje, zemelska oblást, díka, bogástvo, précimba) je šceo odstraniti ž njê Luther, té naš od Bogá posláni veliki reformátor. On je krščansko vero nazáj šceo spraviti na svoje stáro, prosno, apoštolsko formo i tak nej nazájdati njéno indašnje svét zmágajóčo, človóča srca preobrácájóčo móč.

Tó je búo njegov cio i nê nôvo vero nastaviti. Niti nôvo cerkev ne bi nastavo, či bi takrátne cerkevni vodítelje prerazmili reč pravice i z Lutherom vküper bi delali, da na fundamentum Kristušovoga evangliuma stojéči očistijo krščanko cêrkev od vse onoga, ka se je po stotinaj v njô vneslo i je protivno Kristušovomi návuki. Ár so pa tê vodítelje bíli dúševno slépi, so na smrt iskali i obsóðili Luthera, nê ka bi naprêpomágali njegovo delo. Jezúša so farizeuše túdi na smrt obsóðili, ár so nê ščeli razmiti Njegovu včenjê, bojivši se za svojo oblást, i díko med národom. Ali ka je od Gospodnoga Bogá, tisto premága eše svét!

I mí se čútimo za srečnoga i ponosnoga, ka je Gospodin Bóg túdi na nás zavüpo, da bránimo te čisti Kristušov evanglium i návuk. Mí ščémo z cêlim srcom i z cêlov dúšov vórni biditi našoj cerkvi, toj našoj dúševnoj materi. Kakštê je prosna, na oči, od zvüna nê nájlepša, précimbna, itak je tó tá, od Jezúša Kristúša postávlèna mila mati naša, kí nás dúševno porodila, v

Krívda i pokôra.

Roman, pisala: Kovatš Frida.

Poslovenčo: SILVANUS.

XVII.

Čas je pomali mino, Matješ se je pá nazáj povrno v váraš k svojemi včenjê, dónok nê brezi slobóda od Hedvike. Edno málo škatülo njê je potisno vu róke.

„Znáš, Hedi, tó že te sem ti štéo tá dati, gda sem domô prišo, tó eden máli spomin je od méne. Jas nevem, ali nikaj me skrbi, vzemi i če boš ednók, ali gda koga núcala, obrni se k meni, ti znáš, ka jas dobro mislim z tehom.“

„Zahválím ti, Matješ!“ Odpré škatülo i na čarnom žamatí leži eden tenki zlátí lanc z ednim glatkim križom vu njê.

„Matješ, tó dónok nemrem vzéti od tébe, tó je preveč dosta, ti si gvúšno z velkim áldovom kúpo tó.“

„Nê, Hedi, ti moreš vzéti, či mí samo malo veseljá ščéš spraviti.“

„Zaká?“

Z vernim, resnim poglédom jo je pogledno i ona je dopústila glavo.

„Hedi, zaká pitaš, zató ár sem sí v váraš pri mojem včenjê vedno na tébe mislo i — nê Hedi, nepovem ti niká več, samo tó, ka sem z veseljom prišparo vküper, naj ti tó málo rěč lahko prinesém i dobro znam, ka boš ga nosila. Zbôgom Hedi, Bóg te obvari i či nazájpridem, te nájdem kak mládo blájženo ženo!“

„Jas ne mislim, da bi blájžena bila, Matješ, živlènje je tak žmetno. K Božiči ne prideš domô?“

„Ešče nevém, — mogóče!“

„Ešče ednók, ti zahválím, Matješ, mogóče bom ti jas ednók túdi znála edno veselje spraviti. Ostani z Bôgom!“

Sv. Písni je našo dúšo zibala, [z Rečjov Božov jo je gorizránila na žitek vekivečni.

Na svétek reformácije spévajmo zahválnost Bôgi, ka smo evangeličanci. Ka za tó imé dostakrát trpeti moremo? Ali je Gospon Kristuš nê dosta več trpo za nás? Ali so apoštolje i ti prvi krščanje nê trpeli pregánjanje? I itak so vórni ostanoli do smrti. Batrlvno vadlújmo záto z Pavel apoštolom: „Nê me je sram evangelium Kristušov . . . ár je Boža môč na zveličanje vsákomi vervajôčemi . . .“

Juventus.

Z milošče - po veri!

Hárl Lípót, ev. dühovnik.

Med delavci evangelioma se nájviše vidi i nájdale svéti postáva Pavel apoštola. Od tistoga vrémena mao, kak je na pôti pri Damaskusi spoznao toga živoga Kristuša, je njegovo živlénje nê bilô drúgo, kak edna neskončana slúžba, ki se z svojim žitkom nikaj ne briga. Več je nê meo mirá. Med svojim Bôgi posvečenim delom obhodi skoron té poznání cêli svét. Vidimo ga med židovi, med pogani, v Athéni, v Korintuši, vidimo ga med môdrimi i nevučenimi. Peški hodi po púščávi i po nesmerni goščáj, vidimo ga na morji, nájdemo ga v kmičnoj vózi, pripravlen je idti pred rimskoga casara, zbičújejo ga, špôtajo ga, za nespametnoga ga imenújejo, ali vse tó

pregánjanje on ponizno prenáša zavolo obládnosti Kristušovoga evangelioma. Pavel apoštol bi gízdávo léko pokázo na tisto veliko zemelsko krajino, štero je prehodo erkôči: Pogledni, Gospodne Bože, na tiste oltáre, gde Tvoje pravice ogen gori i té ognje sem jas naložo i vužgo. Pogledni na té človeči šereg, kak od dnéva do dnéva vèkši rasté, toga sem túdi jas spravo vkúper pod Tvojo zástavo. Pogledni na moje têlo, štero je ešče zdá puno z boléčimi ranami, té rane sem túdi samo za Tvoje díke volo prevzéo na sébe, brez dôma bodôči vandrar sem pôstao, da bi edino samo Tebi mogo slúžiti, prosim Te záto, ne odvrži me od sébe, nego dáj mi miloščo i zveličanje! I té Pavel apoštol dônok etak glási slobodščine veselí glás: „Ár ste z milošče zveličani po veri, nê z dél, naj se što ne hváli.“ (Efez. 2, 8-9.) Či je što meo, tak je Pavel apoštol zaistino dosta i dosta zaslužénosti, dosta dobri dél meo i on dônok vse tá dobra dela za nikoj imenúje, svoje dúše pokoj, svojega zveličanja ne nájde indri, kak samo edino v milošči, v Kristuši.

Lutherovoga 1517. oktobra 31-ga začnjeno-ga verepoprávnanja fundament so túdi ete reči bilé: Z milošče — po veri. Ár je túdi Luther zaman prehodo do konca dél pôt, zaman je pôstao klošterski barát, zaman se je posto i do krvávoga zbičúvao, zaman si je správlaov v samoči barátske celice zaslužénost správljôča dobra dela, ár pokoj i zveličanja gvúšnost je samo té

On je že dugo bio vkraj, koledi so se približávali. Hedvika je čúdnô bléda i tiha bíla. Peter se je v slédnji časi túdi preobrnô, rétko je prišo i vedno je dolizpotréti bio. Hedi je z cêlov svojov lúbéznostjov poskúсила od njega vózvedeti toga zrok, ali zamam. Eden zakriti guč njê je prišo do vúh, vu vési so si lúdjé zgučávali, ka je Kollersa lépa Liza v blájženom stánji i je v níkše formo nê štela ovaditi, što je oča toga pridôčega deteta.

Hedviko je groza záčala obiditi pri mišlénji, prôti šteroj se je z cêle môči borila i se je štela osloboditi. Ali vu vési so ti pojbjé znali to skrivnost one nôči, gda je senje bilô, samo ni eden je nê vúpo Hedviki tó povedati.

Prišli so Koledi i žnjimi túdi Matješ. Nê je najšo méra, vedno si je domô mislo na to lépo deklino. Z materini pisem je túdi zvedo to neprijétno delo i tó ga je neprestánjeno vleklo

domô. Od Feller farara je túdi dôbo písmo, v šterom ga je proso, ka bi ga vu ti svétkaj naméščávo vu cêrkví, ár je on že tó nemogôči bio spunjavati. Na tó je Matjêša že nika nê zadržálo.

Na svéti post po poldnévi je prišo. Njegova prva pôt je vu farof bila, gde je stároga farara od môči sploj zaostávlenoga najšo i je vido ka njegov konec je že nê daleč. Zahválno njemi je ségno te stárec v rokô.

„Zahválím ti, Matjêš, ka si prišo, edne velke brige me rešíš, Nebi rad na samô pústo mójó gmajno vu eti svétki, ár Boža réč je nigdár tak blagoslovna, kak vu etom blájženom kolednom vrémeni.“

„Jas njim zahválím, gospon farar, ka njihovo gmajno rávno vu eti svétkaj na méne zavúpajo, vse včínim, naj na njihovo zavúpavnost vréden bodem.“

„Vidiš, Matjêš, moje živlénje je samo že

zadôbo, gda je tŭdi v njegovej dŭši z plaménom začnola goreti evangelioma istinost: „Spravičeni pa zopstom z Bože milošče po odkúplenjê, štero je v Jezuš Kristuši.“ (Riml. 3, 24.)

Ár zakaj bi bio potreben prvi božič, prvi koledni svétek, či bi mi sami znali odpréti nebeskoga králestva vráta? Zakaj je trbélo Kristuši vmréti, či si jas sam léko pripravim zveličanje i ešče zvŭn toga si višejnja dobra dela léko správim? Zakaj stoji križ i zakaj tečè nedužna krv na Golgoti, či si jas edino z dobrimi delami léko správim od Gospodnoga Bogá grêhov odpŭšćanje? Ár či bi gli stôjazeera dobri děl meo, ešče té dônok eden velikí dúg ostáne: vsigdár dobro činiti je dužnost. I či gli spuniš vsáko svojo dužnost, si li samo sluga nehasnoviti, ár li tá si samo činio, štera si dužen bio činiti. (Luk. 17, 10.) Nega drŭge pôti, li samo edna stéza vodi k našemi smilenomi Oči: Z milošče — po veri.

I rávno prôti toj stároj biblijskoj istini i pravici se je obrnôla neprijátelsko srédnjega véka církev. Z tem nasprotne zapovédi je delila svojim vernikom, čisto drŭge pôti je kázala tistim, ki so zveličanje iskali. Posti se — i dobiš zveličanje. Obráčaj rožni věnec — i zadobiš grêhov odpŭšćanje. Idi v svéti váraš, v Rim — i tvoje zmantráno srcé znôva mir nájde. Kupi si grêhov odpŭšćanja listek i tvoja dŭša brezi vsákoga trplénja přek odleti po purgatorijuma plámeni.

Z ednov rečjov: delaj — i tak se zveličáš. Vu bibliji je pa etak napisano: Veri — i zveličáš se.

Lutherova reformácija je rávno tó právo pôti odkrila pred tistim velikim šeregom lŭdstva, ki je skumnelo za zveličanjom. Luther je bio tisti, ki je z svojim včenjom pokazao nam zemelskim vandrarom toga vekivečnoga Kristuša i njegovo nezgovorno lŭbézen do nás. Za tó istino i pravico se je pripravien bio tŭdi vojskŭvati z cêlim svétom i ešče sebé na áldov dati, da bi naj ešče z njegove škrinje, z njegovoga groba eta pravica kričala: Ár ste z milošče zveličani — po veri.

Gda letos mi evangeličanski kršćanje pá reformácije, verepoprávljanja velikí dên svetimo, jeli mi med tém svétek držánjom známo hválo dati našemi Gospodnoma Bôgi, ka je nam z Lutherom odpréti dao zveličanja zakrito pôti. Ali zná denéšnji človek prav ceniti reformácije té velikí blagoslov, z šterim je siromaškoga, grêsnoga človeka po edino istinskoj pôti na pôti spravo proti Bôgi? Ali jestejo ešče dnesdén lŭdjé, ki se vojskŭvajôči z bojznostjov iščejo svoje zveličanje i ki dŭša tŭdi dnesdén samo edno pita: gdé nájdem jas svoji grêhov odpŭšćanje? Mir bodi tém lŭdém. Ár se njihove dŭše veselje i hválodávanje vkŭperzvêže z reformácije nájevškov istinostjov, ki jo je svéti znôva Dr. Luther Márton odkrio:

Z milošče — po veri.

dnéve ali vore i té meni tak k srci prirašćena črêda ostáne brezi farara: Tó bi bilô moje srčno želénje, ka bi ti po zvršétki tvojega včenjá, štero de že itak samo pár mēsecov trpelo, prevzéo moje mesto. Te bi pomérjeni bio vu dobroidénji moje črêde.“

Na svéti večér je edno kmično božično drévo od vnôgi svêč goréči sipávalo svoje tráke na vkŭsprávljeno lŭdstvo vu církví. Vu prvom rédi je edna visika deklina sedéla vu klôpi. Ona je dnes prosila Petra, da bi žnjov šô vu církev, ali on njê je tó želénje ne spuno, nego v „Pošti“ je sedo pri svojoj kupici z erdêčim vinom i z práznimi očmi je glédao vu ničes. Vu církví so pa svêče čvrčkale i z kôruša so čisti i lépi moški glási popéváli na vláki tak, da bi se z daleča čulo: „Tiha nôč, svéta nôč...!“

Preci na tó je eden poznáni glás začao nazvešćávati to veliko Božično radost. Hedi je

na sebi občútila njegov pogléd i Matješ je z cêle dŭše i srcá predgo. Reči njegove so se globoko vkornile vu Hedvike srcé.

„Tŭdi tebi se je dnes narôdo Zveličitel, ti cáglo človeče srcé, tŭdi za tébe ta velika radost. Hožanna!“ Znao je Matješ za njéno veliko žalost, so té reči za njô bilé?

Na svéti dên popoldnévi je Hedi sama sedela vu svojoj hišici. Dela je nê bilô, na té velikí svétek so lŭdjé po stároj navádi domá ostanoli pri ti svoji. Matješ je stôpo notri k njê,

„Ne boj čemerna, Hedi, včera sem nê meo časa te pozdraviti i poglednoti. Nê sva se trôštala, ka bi se tak hitro pá vidla. Kak ti kaj ide?“ Vu radosti pávidénja jo je stisno za rokô.

„Jas sem jáko veselá, ka si prišo, dobro mi ide. Ká pa tebi? Dobro se občútiš vu váraš?“

„Jas sem se nigdár nê občúto dobro, ár jas slobošćino lŭbim, plávo nébo moje domo-

Svedôstva djánje.

(K-židovom 10, 32—39 i 11-ti tál.)

Ob čidni lúdi jeste guč vu ober napísano 10-tom i 11-tom táli. Od tákši lúdi, ki so z-radostjov vzéli trplénja, ešče i njih vrédnosti poroblenje túdi. Biblia od dosta tákši lúdi guči, ár je Biblia junáški bojüvnikov, vrêle, negenjene vere lúdi kniga. Vere gláven karakter je, ka nepopústi, neodstôpi, nê jo je sram i nezboji se od neprijátelov. Veliki račún má gori pokazati z-obá spôla lúdi junáški bojüvnikov, ki so krepki, batrivni, samisebé goraldüvajúči bili i svedostvo so djáli, ešče so i žitek gotovi bili za njô aldüvati. Nê samo vu biblinskem vrêmeni, nego vu krstšanske svête materé cêrkví hištorie vsákom vrêmeni. Ešče i dnesdén jezero i jezero krstšenikov dne svedostvo i z-podánjem nosi kakšté velke zgübičke, či od njegove vere jeste rêč. Naše evangeličanske svête materé cêrkví hištoría je jáko bogata vu tom táli, vnogo verekrepki, od njé negenjéni junáški bojüvnikov, nedüžni mantrníkovi má gori pokazati, ki so svedostvo djáli od njé.

Ali či se dnesdén okôli zglédnemo, jáko pretužne podátke moremo vidíti. Eden velki šereg lúdi se sramotí za vere, za vadlúvanja svojega volo. Dnesdén nê trbê ošpotávanja, mantránja, pregánjanja trpeti pri nás. Na tákše niti rêd nepríde, ár se od dosta ménši děl prestráhšijo i nesrámnô odstôpijo. Nê samo ednôk je zadosta

eden-eden drúge vere mladoženec, ali devojka, ménša ali vékša vrédnost, zadosta je kakši krívi prorokov, glasni antikristušov predganje, glasni komunistni agitátorov blódnô modrúvanje, zadosta je či se cêrkevna daja z-ništernim dinárom podigne. Na eta i na prispodobna nevolni gingavci, mláčni vernici dájo se zapelati, odbéžijo i túhi grátajo k-svojoj veri, k-svojoj sv. materi cêrkví.

Nevtajeno je, ka je Bôg na našo sv. m. cêrkev vardévanja i probanja vrêmen poslao. V-njem smo! I ešče de dober čas trpelo.

Gospodnoga Bogá môdrost je poslála na nás probanje, naj se vö pokáže, šteri je stálen k-veri i šteri nê?

Naša sv. m. cêrkev je svoje odičeno pozvánje li samo z stálmi vernikmi šeregom mogôča spunjávati i doségnoti. Gingavci, mláčni so samo na zádevo, brez vrédnosti bodôče záji i smétje. Kak strahšen položáj bi bio tó, či bi dosta lúdi brezkonca v-tom mišlénji ostanolo, ka má vero, geto je nema. Kak velika pogübel bi shájala z toga na sv. m. cêrkev, či bi zvóna njé bodôči vidili, ka tê vrli evangeličanci znájo cifrasto preklinjati, vu nemertüčljivoj oblosúnoj jestvini i pitvini, v-jálnosti, lažlivosti, nedelavnosti, v-zgrablivosti i prispodobni grêšnôstaj živeti i tak mislijo, ka je k-veri zadosta telko či štoj samo z-punim grlom kriči: „Trdi grád je naš Bôg zmožni.“

vine, ali do junija morem vözdržati, té je pa žé konec.“

„Jas sem čüla, ka te naši lüdjé za farara ščéjo, bi ti prišo?“

„Žmetno mislim, ka bi si takša velka gmajma tak mládoga farara odebrála, ali z vesélím srcem bi prišo ese i z cêlov močjöv bi spunjávo tó mesto, či bi tak bilô, ár lüvim eto zemlô i té — bi blüzi bio k vsém mojim lüblénim lü-dém. Hedi, ti slabo vövidiš, te teží kaj?“

Z takšim toplím glásom jo je pito, ka se je njéna gizdost odtópila, kak snég na sprotoléšnje sunce. Sába je nê znála, kak je prišlo, ali cêlo srcé njemi je vövlejála.

„Sirôta Hedi, tó je velko vkanenjé na tó, ka si tak blájženo vüpanje gojila. Ne vörješ, ka je bôgše, či je tó zdá prišlo, kak pa gda bi že kesno bilô?“

„Či bi samo znála, Matješ, ka je tó istina,

da nebi krívo sôdila, te bi tó túdi mérovno tá-zatrpêla.“

„Nemreš ednôk čisto odkrito pitati Petra od toga? Jas mislim, ka je natelko nê pokvarjeni, ka bi ti vu obráz lago? Znáš, jas sem že sam mislo na tó, ne boj záto čemerna. Znáš té v jeséni, gda je v Karlsdorfi senje bilô, jas sem sam vido Petra, kak je deklino vu rokaj držo i pred cêlim lüstvom küšüvo. Jas bi ti tó nigdár nê povedo, ali v tákši razmeraj je ta pravica nájbôgša. Te jáko boli, Hedi?“

Na tó pitanje se je zajókala i te skuze so njé malo odtáville to zmantráno srcé. Brez konca se je skuzila, Matješ je pa tiho i méрно sedo. Znao je, ka vu tákšoj žalosti ne pomagajo trôštajôče reči. Za edno vöro je šteo odidti, ali Hedi je na ráji goristánola i erčé:

„Zahválím, Peter je odsposdi vu oštariji i bom ešče dnes güčála žnjím. Zahválím ti za tvoje tanáč, ti telko dobroga činiš z menom.“

(Dale.)

Jas krepko verjem, ka vu sküšávanja etom vrémeni se skázala bode vernikov stálnost, batrívnost i áidovovgotovnost. Bôgi hvála, že se vídí toga šerega povnožávanje i ti nestálni gín-gavcov medlo béžanje.

Ti nestálni nepüstimo odbéžati! Kričmo za njmi: Stanite, spokôrte se! Do etiga mao ste tákšo vero meii, štero ste si samí zbrodíli vö. Vzemite to právo vero! Vzemite jo od Bôga, kí jo k šenki ponúja i darúje onim, ki povrželo i odúrijo grêhe svoje i k-njemi se povrnéjo. Vzemite napré Biblio i kátekizmuš i navčíte se, kak májo živetí oni, ki se evangeličanci imenujejo!

F. J.

Pregánjani dühovnikov pesem.

Vi kmični obláci
Zburkajôče nébe,
Vzemite na perôti
Dúšo mi i neste;
Kama želé pridti,
K-nébe gospodári
Idti jo püstite!

Gde díč'ti, spévati
Nigdár neprehênja:
Díko, čést dávati
Gospodni ná spêva.
Ná se pokrepí tam...
Prepréti vihérom,
Gospodna zvišáva!

Na pústnom morji sem
Vküper strta ládja,
Obvzéta z-válovjem,
Zgánjena brez gmaja.
Lúčam se, gonim se,
Tamtá i eti se
Brezi milüvanja!

Med nepriátelov
Mreže zapleteni,
Od skúz ino jajov
Sem odnemočeni.
Či sem bár obtožen
I rúžno zavrženi:
Nê sem ostávleni!

Vodéča mo' zvêzda:
Mi je vera svéta,
Tá svêti tam zgora,

Njé posvét me ravna:
Oh neostavi me,
V mojem túžnom robstvi
Ti mi boj močína!

Bôg, ki si mi svéto
Rêč tvojo dao v vüsta
I vrédnoga včino
Trpeti za tébe:
Ti ostani z-menom,
V-šorši mojem težkom
Dáj mi pomôč nébe!

Ti si mojga srdca
Trôšt i vüpanje,
Jedína denica
Ino sveklo sunce!
Či me bár pregánja
Svêta kmica mánja:
Škôditi mi nemre!

Zaskuzi se néba,
Rožec gráta na njé,
Vsáka kapla deždža
Je trôšt blisčéči v-njé!
Po túžnom trplênji
Prídem k-slobodjênji
Prvle, ali kesnej!

Či bár obládnost má
Svét ete nadnami:
Ali kríva včenjâ
Z-vüst naši nedobí!
Ráj vsi spomerjémo,
Kak se pa podámo
Túhomi bolvani!

Od mrtvecov.

Od šterigamao človek jeste, túdi smrt jeste. Odkéc človek jeste, túdi lübézen i odúrjávanje jeste. Sploh naturno je, ka či se držimo k tístim dugovánjam, štera so nam lübléna, té brez čüta nemoremo glédati tistoga mrtvoga têla, štero je verno delalo za nás, obimalo i bránilo nás, do-keč je žitek bio vu njem.

Nájvékši tao človečanstva se je vsigdár z poštüvanjem obnášao do svoji mrtvecov. Toga zâdnjega poštüvanja činênja niti te pogan je nê vtájo nigdár od svojega predrágoga i ta nájbole nesmilena kaštiga je tá bíla od stráni protivníka, či nê je dovalo pokopati te vu boji spâdnjene.

Krstšanje na podlagi Jezušovoga včenjá znájo, ka človeka je dragša dúša, liki tělo. To tělo tūdi je potrěbno brániti, vēm na zemli etoj dúša li po těli zná delati i či je tělo slabo, be-težno, té je tūdi dúša zavrěta vu svojem delanji; ali rávnotak znájo krstšanje tūdi tō, ka želé těla je nē slobodno niháti nezvůzdno, ár one nē sa-mo těla, nego tūdi dúšo v pogibelnost pogrozijo.

Na mrtvece gledoč so krstšanje znali tō, „ka bláženi so, ki vu Gospodni vměrajo.“ Nji-hov pobožen čút je njim diktálivao, da mrteine ostanke svojih lůbeznicov pōleg tedážnje návade položijo na zádnyen počinek pod vůpanjem bláženoga goristaněnja. Ogvůšani so bili, ka toga zádnyega pošťivanja nemorejo vtajiti od svoji lůbeznicov.

Za krstšane dōnok je brůtiv nigdár nē bio takše mesto, gde naveke tam ostáne, koga so tá vō odnesli. Pōleg Jezušovoga včenjá ino pėlde so vervali i vadlůvali, ka ki so vu grobáj, ednōk oživějo, goristánejo i njihovo oživěno tělo se vjedina z tōv nemrtelnov, li odseljenov dúšov, na sōdbo stáne, naj vzeme svoj nájem, ali kaš-tigo. Pred Jezušovo včenjé dobro poznajočimi lůdmi je brůtiv počinka mesto bio, ti starinski krstšanje so ga niti nē zváli nači, kak grčki za kojmeterion, deački za cōmeterium, ka po našem spánja mesto znameněje. Ka so na krstšanski brůtivaj z spoštůvanjem vrědi meli grobe i med njimi ešče nájbole tiste, vu šteri so od Bogá navdehnjeni dúhovni vučitelov, ali od svoje vere batrivno vadlůvajōči mantrnikov kōšti počivali: tō je očivesno.

Zvůn pobožnoga spominanja od ti mrtve-cov i obravnávanja njihovi grobov se je na drů-go nē raspřetěralo briganje z mrtveci, ár na podlagi Kristušovoga včenjá tūdi nega več v evangeliomaj. Zgōdilo se je pa 600 lět sledi po Kristušovom včenjé, ka so niki napřestanoli i tō včili, ka si mrtveci po smrti ne počínějo, nego vu globini zemlé v očiščávajōči ogen přidejo, naj tam med plaměnni pretrpijo kaštigo svoji grěhov i očiščeni od svoji hůdōb notriidejo vu večno bláženstvo. Eto včenjé néma korěna vu světom písmi, dōnok se je nateliko razširilo i vervanje najšlo, ka gda je eden Odilo imenůvani opát za jezero lět po Kristušovom rojstvi okoli hodo ognjenika Etna, je prej z globočine slíhšao velko jōkanje i jajckanje. Těda, ár je tak mislo, ka stanovito te vu očiščávajōčem mesti bodōče dúše kričijo za pomoč: je zrendelůvao redovni-

kom k njegovomi klōštri slíšěcim, naj vsáko leto ednōk, novembra 2-ga molijo za oslobodjěne ti vu očiščávajōčem ognji trpěči dúš. Etak se je začnolo ob prvim vu Francůzkom orsáji, potom se je razširilo vu ove orságe svetůvanje novem-bra drůgoga, kak mrtvecov dněva.

Gda se je začnola bláženoga spomina re-formácija, ti velki reformátorje: Luther, Kalvin i ovi so se vjávili prōti mrtvecov dněvi, ár so od njega nikaj nē najšli vu světom písmi. Tō je pa vsáki reformátor odobrávao, da se z mrtvecov vsigdár z pošťivanjem spomeněmo i njihovoga počivanja mesto, brůtiv vu lěpom rédi držimo.

Evangelíčanski človek néma mrtvecov dně-va, ár etakšega se je nē včio z Bože rěči, ali záto je dužen, da si od svoji prerodnikov, od-seljeni lůbeznicov z pošťivanjem premišlávle i pōleg svojega plemenitoga dúhá brůtive v rédi, lepō, čisto drži. Vu dobrom rédi držáni brůtiv je nē samo počinka mesto očákov i tak dúšo podigávajōči, nego tūdi kazitel dúhá ti živōči lůdi. Brůtiv püstnoga dúhá lůdi je zanemárjeni, prázen; vrěli, pobožni, ředni lůdi brůtiv je obrav-nani i vůpanje obůdjávajōči.

Brůtiv je gledalo dúhá, mišlěnja lůdi. Skrbmo se záto nepřestanoma, vu vsákom hípi leta, naši vu bogšo domovino odseljeni lůbeznicov zemel-sko počivališče, tō je brůtiv vu dostojnom rédi držati. Tō želé krstšansko pošťivanje, národna kultura i rávnotak osebno poštenjé.

Prihája - vsě světcov večěr...

Že listje žutō,
jesenske rōže cvetějo,
sivo obláčno je nebo,
dnes je vsě světcov děn.

Vnōgo grobov skrbna rōka
z vernov lůbeznostjov okopa;
posehne tráva i hůdoba —
ali vu dúši je véza nōva.

Križ osnáži kita cvětja,
tak, liki gda sprotoletja
je děn nasipao svoje kinče;
Vsaki svoje dráge išče.

Jas daleč vu tůhini
nagibam svojo glavō k pokoji,
domá na brůtívi je svetlo,
na grobaj svěče gorijo,
ali jaj, moje oči se samo — skuzijo.

Daleč vu tŕihini sem,
nemrem, drága mama, brat,
Vama i jas sveče prižgati.
Verno roke sklenovši prosim Gospodna,
naj mir vajni dŕiši najdeta. Fk.

Ministerska narédba

od verski dŕžnost vučencov nar. šól.

Minister včenjá je pod O. n. br. 37803-1935 junija 10 ga vŕdao narédbo od verski dŕžnost vučencov národní šól. Za nás znamenitěše artikuluše narédbe niže objavimo :

2. §. Vsáki dĕn, pred začĕtkom prve vŕre eden vučenec glasno moli eto molitev: Prosimo Te, vsamogoči Bŕg, napuni naša dela z milostjov tvojov i sprevájaj je z pomočjŕv tvojaj, da vsáka naša molitev i vse naše delo se z Tebom začne i to z Tebom začnjeno se spunjáva Stvoriteli na díko, roditelom na radost i domovini na hasek.

3. §. Vsáki dĕn po dokončanji zádne vučne vŕre eden vučenec moli eto molitev: Hvála Tebi za vsáko tvoje dobročinĕnje, vsamogoči Bŕg, ki živĕš i kralŕješ od vekvekoma do vekvekoma. Amen.

5. §. Vučenci pojedini verevadlŕvánj svetijo tiste svĕtke, štere njihovo verevadlŕvánje naprĕpiše.

Na državni i splošni šolski svĕtkaj vučenci idejo vu cĕrkev svojega verevadlŕvánja.

14. §. Nedela je za vučence dĕn splošnoga počivanja, záto na ete dĕn nĕ trbĕ vučence brez vékše potrebčine z zvŕnšolskim delom obvzĕti.

18. §. Vučenci krstšanskoga vadlŕvánja so dužni nedelne- i svĕtešnje dni hoditi vu svoje Bože hiže.

Poleg 78. § a 5-ga punkta i 145. § a 1. i 3. aliene Zakona od národní šól vučitelški korp dotične šŕle odlŕči v začĕtki vsákoga šolskoga leta móduš rĕd goridržanja vu cĕrkv i odlŕči one vučitele, šteri vu cĕrkev sprevodijo vučence. Pri tom se vu pazko má vzĕti, ka na svetŕvanje svĕtka je merodájni li račun vučencov gvŕšnoga verevadlŕvánja i nikak nĕ račun vučitelov. Vučne moči li svĕtke lastnoga verevadlŕvánja lahko posvetijo, šteri za ove državne čestnike so tŕdi predpisani.

19. §. Vu oni šoláj, vu šteri je 60% tov ali več vučencov istoga verevadlŕvánja, svĕtki

etoga verevadlŕvánja valájo kak splošni šolski svĕtki za cĕlo šŕlo.

Verevadlŕvánja, štera so vu šŕli ménje kak 60% mi zastopana, posvetijo samo svoje lastivne svĕtke.

(Narédba je objavlena vu Službeni Novin 1935 l. XVII - 147 - XXXV. številki na 534 str.)

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Pravo je Jezuš: či vi ostánete vu mojoj rĕči, zaistino ste moji vučenicke. I spoznate istino i ta istina oslobodi vás.“ (Jan. 8, 31 - 32.)

Od dobročinĕnj. Ambrozius tŕdi etak vĕi: „Odkŕplĕnje po krvi Kristušovaj bi zgŕbilo svojo vrĕdnost, či spravičanje, štero z milošĕe zhája, bi človek lahko hválo svojim lastnim vrlostam, tak ka tŕ nebi bio dár toga obilnoga daritela, nego zaslŕžení nájem delavca. (XX. artikuluš agoštŕnskoga verevadlŕvánja.)

Osební glás. Na poráčanje našega trgovskogaministra so odlikováni z redom jugoslovanske krone IV. stopnje Benko Jožef veleindustri-jalec, národní poslanec, naše šinjorije vrĕli inšpektor. Z veselnostjov Ji pozdrávlamo!

V. gimn. zlŕč. v M. Soboti. Po dŕgom bojŕvanji je dosĕgnola velike vrĕdnosti cio naša voskĕša domovina: ŕdpro se 5. zlŕč na gimnaziji v M. Soboti i na prišĕstna leta se spopuni na popolno 8 zlŕčno gimnazijo tá srĕdnja šola. Letos 5. zlŕč bo banovina i srez zdržávo, kletí pa prevzeme držáva. Tak je bár oblŕbĕno, či pá samo pri oblŕbi neostáne.

Ousvetna ordinácija mládi dŕhovnikov. Okt. 25 ga štrje dŕhovniški kandidátje naše pŕšpekije položijo egzámen za dŕhovnika. Med tĕmi kandidatmi so tŕdi ml. Darvaš Aladár sobotški kaplan. V nedelo okt. 27-ga bode tĕ kandidátov ŕsvetna ordinácija vu Zagrebečkoj našoj cĕrkv i.

Verebratinski dár. Po posredŕvanji našega g. pŕšpeka je nemška evang. cĕrkev z Berlina darŕvala na rešŕvanje dugá Apačkoj diaspori 150 Mark (2829 Din) i D. Lendavskoj fari 100 Mark (1886 Din). Obĕ gmáni tŕdi po etoj pŕti globoko zahválnost vadlŕjeta.

Napisek edne sáble. Na sábli Gustav Adolfa, toga vítĕznoga švédskoga kralá, ete litere se dájo čtĕti: V. D. M. in Aet. to je: Verbum Domini Manet in Aeternum. (Rĕč Boža ostáne na veke.)

Dvã mŃdriva amerikanskiva govora. Ći kŃpĩš tisto, Ńtero je viŃeŃnje, tã vsedugonã odãŃ tisto, Ńtero je potrebno. — „VŃtro se pobŃgŃam“, — erĉã blãzen. Te mŃder — Ńe vĉeraj se je pobŃgŃao.

Cerkvi za mër. Srcã pãli so z kmiĉnimi nemirovnostami napunjena. Pãli bojna jeste, pãli nevola se zaĉinja, pãli nevãmo, zakaj more biti tãkŃe, Ńteroga se vsãki Ńĉã ognoti. Gdetãkoli drndrãjo krvãva kŃla bojne, na ŃteromŃtãĉ tãli zemlã se lĩĉãjo krvãve kŃsti na enovo i z kakŃimiŃtãĉ zrokmi nam razprãvãlajo potrebĉino nŃvi boju, dŃnok vsãka bojna je boleзна svedoĉba toga, ka ĉloveĉã srdca neravna krŃŃanstvo. — UpravnikŃtvo univerzãlnoga krŃŃanskoga tanãĉãproŃi ĉãlo krŃŃanstvo, naj vu skŃpnoj molitvi vjãvi, ka je sedãnja bojna hŃdi napãd na ĉãlo ĉloveĉanstvo i grãh prŃti KristuŃovoj prãvdi, ãr nezreĉena trplãnja prinesã na milione neduŃni lŃdi. (Germanos, metropolit v Thyatiri, Amundsen danski pŃŃpek, Boagner, prezident franzŃzke prot. zvãze, Ćicestr, angleŃki pŃŃpek, Merrill, zastopnik Amerike.)

Z ednoga Ńinjorskoga naznanila. Veĉkrãt se je glãsilo gorpozãvanje: poŃlimo notri nãvuĉne dogodke naŃega cerkvenoga Ńitka na bŃd, na vĉenjã drugim gmãnam. Nã! Liki ĉi bi gmãne s svojimi dŃhovnikami vrãt spalã med mirovnimi blazinami brez dogodkov. Bratje DŃhovnicke! Mi v etoj zmãri tŃdi moremo delati. Do 10-ga vsãkoga mãseca poŃlimo kaj notri DŃŃevnomi Listi, od toga, ka se je zgodilo v ednom meseci vu naŃem cerkvenom Ńitki. Ći se nã zgodilo, poskrbimo se za tŃ, naj se godi. Delajmo i ne toŃmo se, ka dosta dela mãmo. (Z-„MagvetŃ“ ĉasopisa.)

Mrtelnost. Ćipott Amãlia, bivŃega puconskoga dŃhovnika ĉi, vdova VãrteŃi Ńãndora dŃhovnika, je sept. 11-ga starostĩ svoje 79-tom leti v Sombathelji preminola.

Senioratno sprãviŃĉe evang. gmãn v Savskoj banovini je 15. sept. bilo vu fil. gmãni Ćãcinci (fara Podr. Slatina). Tãljemãjoĉe je gmãna prijãznivo sprejãla i pogostila. SvãtãŃnjo predgo so meli Walter Ńinjor. Vu svojem naznanili so se spominãli z trãgiĉne smrti naŃega vitãznoga kralã Aleksandra I. Zedinitela; nadale z 400 lãtnoga svãtka biblije; od svoje vizitãcije po faraj itd. Prikapĉeno k senioratnomi sprãviŃĉi je tŃdi melo senioratno Gustav Adolfa fil. drŃŃtvo svoje sprãviŃĉe. Notrijemãnja je melo eto drŃŃtvo

12.669/25 Din i eŃĉe decã dãr je vŃznesao 746/75 Din.

III. lutheransko svetovno sprãviŃĉe se vrŃi od 13-ga do 20-ga oktobra v Parizi. Na tom sprãviŃĉi tao vzemejo zastopniki lutheranski cerkveo ĉãloga svetã. NaŃ g. pŃŃpek Dr. Popp tŃdi nazŃĉi bodo i predãvanje bodo meli od lutheranske cerkvi vu Jugoslaviji.

Lãtno sprãviŃĉe Gustav Adolfa drŃŃtva vu Nemĉiji. 79. glãvno sprãviŃĉe nemŃkoga Gustav Adolfa drŃŃtva je bilo od 1. do 3 ga septembra v MŃncheni. NaŃ orsaĉki pŃŃpek Dr. Popp so tŃdi meli Ńsvetno predãvanje. Bajorsko glãvno drŃŃtvo je 40.000 Mark Ńsvetnoga dãra dalŃ prãk i bajorska G. A. Ńenska drŃŃtva 10.000 Markov dãra i k tomi coj eŃĉe prelãpo cerkveno posŃdo (za krŃt i sv. veĉãrjo, altãrske biblije, altãrske kriŃe, altãrske prestrete). LetoŃnji glãvni lŃbãzni dãr 20.000 Mark je dobila cerkvena krajina vu Wolhyniji na Polskom. Beogrãdska naŃã fara je dobila na zidanje ĉãrkvi 7000 Mrk. Glãvni lŃbãzni dãr nemŃki G. A. Ńenski drŃŃtev vu Ńumi 14.300 Mrk je dobila naŃã jugoslovanska evang. orsaĉka ĉãrkãv. Za tã plemeniti dãr so naŃ g. pŃŃpek vadlŃvali globoko zahvãlnost. Eta vernost G. A. drŃŃtva zaveŃŃje nãs evangeliĉãne vu Jugoslaviji na zahvãlnost tak, ka nevkleknjeni bodemo k veri svoji oĉãkov i ka tŃdi mi vrãle i aldŃvajŃĉe kotrlge bodemo i ostãnemo naŃemi jugoslovanskomi Gustav Adolfa drŃŃtvi. Nazãd-nje eŃĉe zahvãlno spomenãmo, da naŃ Diaĉki Dom je tŃdi dŃbo 250 Mark = 4382/5 Din.

Anglija. AngleŃsko i zvŃnãŃnje biblijsko drŃŃtvo veĉkrãt dobi genlive dãre na ĉile biblije razŃirjãvanja. Nãdãvno z etim pismom navkŃp je dobilo dãr DrŃŃtvo: Eti poŃlem mojo zdãvãnsko oblãko i zlãti lancek moje mame na ĉile biblij razŃŃrjãvanja . . .

Jeruzãlem. Thorgon Kauchakian jeruzãlemski armenski patriarh je nã dãvno eto odpisao AngleŃkomi i ZvŃnãŃnjemi tŃvãriŃtvi za Biblije: Armenski nãrod je BŃg vu vihãraj stŃfin obrãno skŃz biblije.

Japan. Ete orsãg preveliko vojsko drŃi. 46 procentov drŃãvnoga proraĉuna ĉile vojske slŃŃi. Zãto prebivãlci prevelike porcije morejo plaĉŃvati. VnŃgl plaĉnik odã svojo ĉãr, naj more plãĉati svoj dŃg. Edne-edne deklã ĉãna je od 3 dolãrov do 300 dolãrov.

Abessinia. The Lutheran imãna amerikanski cerkveni list piŃe, ka glãvni zrok talijanske-

abesinske bojne je tó, ka Italija je poželêla na-
turne kinče Abessinije. Rávno z etakšim zrokom
bi lahko vdárla na Kanado, ali Brazilijo túdi.
Brezdvojno — nadaljáva list — Itália obláda
slabêšo Abessinijo, ali tá obládnost sramotna
obládnost bode.

Ka novoga po sveti? Z ukazom kralje-
vega namestništva je imenovani za bána drav-
ske banovine g. dr. Natlačen, bivši predsednik
ljublanske oblasti. — Za ministra brez portfelja
je imenovani Dr. Miha Krek. — Parlament je
vkúperpozváni na 20. oktobra. Na dnevni red
v parlamentu pride túdi novi volilni zakon i re-
vizija drugi polit. zakonov. — Nedavno se je
vršila konferenca Male antante na Bledi. Na toj
konferenci so Čehi i Romani silili, ka bi mi naj
priznali komunistično Rusijo, ka se pa nê zgo-
dilo. — Angléški prestolonaslednik je potúvao
po drugi držávi i je 20 dni bio v Budapešti i
v Beči. — V Braziliji so vničili 260.000 vreč káve
za toga volo, ka ne bi falejša grátala na svetov-
nom trgi. — Francija je posodila 4 milijarde
Italiji, ki núca peneze za bojno proti najstarejšoj
krščanskoj držávi Abessiniji. Bojno so že začnoli.
Za prehrano vojske je Italija kúpila od Rusov
40.000 ton pšenice, štero je že túdi vópláčala.
Túdi od Tórkov je kúpila za pol milijon lir. —
Nemci so začnoli delati „smrtovne ladje“ malo-
ga formata, na štere se samo takše moštvo gor-
vzeme na slúžbo, ki so se odločili na gvúšno
smrt. To so većinoma samomorilni kandidátje.
— V Egiptom so angleži poslali 70 vojaških le-
tal stároga tipa, štere so ódali za dobre péneze
Abessiniji. Čehi v Škoda-Verk-aj túdi municijo
delajo za njé. Tó so bár zamázani kšefti! —
Taljáni so naróčili pri Bati na Češkom za 30
milijonov češki koron 300.000 párov soldačkih
bakančov. — Taljáni so notri vzéli váraš Aduo
v Abessiniji, gde so zgúbili taljáni 7000 lídi.
Abesinci se pač bránijo kak orosláni skoron z
gólmi rokámi i bôsi prôti moderno oboroženoj
taljanskoj vojski. — Drúštvo národov pa stoji
kak edna mumija i nika ne vüpa včiniti proti
krivcam taljánom. Je pač edno mrtvorojeno déte
i je nê čúdo, ka sta Nemčija i Japánska vóst-
pila, Amerika (U. S. A.) pa niti blízi neide. —
V okroglini Memela, štero zdá májo litovci, je
močno gibanje, ka bi se nazáj prikupčili k Nem-
čiji. Litovci so imé té krajine prekrstili v „Klaj-
pedo“. — V Grčiji bo 3. novembra plebiscit, ka
bode národ glasúvao, ka kaj ščéjo meti: repu-

bliko ali králevščino. Kak se čüje, se većina od-
lôči za králevščino i tak se Grški krao, ki je
zdá v Angliji, nazáj povrne v Athen. — Cêna
silji náglo rasté; našo pšenico na ljubljanskoj
börzi notirajo 170—180 Din, žito 140—145 Din,
proso 110—115 Din. Pričaküje se túdi dvig cên
pri živini.

Dári na dijaški dom. Z-Gederovec Kran-
jec Peter 50, z-Bóltinec Frumen Šándor mlinar
20, z-Murske Sobote Pretnar Franc železničár,
zdá že drugo pôt 20, z-Tišine Žökš Julia 10,
Cipót Lajoš 6, z-Martjánec Keresturi Kálmánova
6, Varga Števan 2 dinára. — Silje so darúvali
z Sobotske gmajne: Martjanci 88 kg. pšenice,
Sodišinci 54 kg. pš., Veščica 45 kg. pš., Nor-
šinci 35 kg. pš. 4 kg. žita, Mlajtinci 34 kg. pš.,
Borejci 33 kg. pš., Gederovci 14 kg. pš., Gra-
dišče 23 kg. pš., Renkovci 16 kg. žita, Črnelav-
ci 10 kg. pš. 10 kg. žita, Kúpsinci 13 kg. pš.,
Mórski Petrôvci 5 kg. pš. 6 kg. žita, g. Kovátš
Števan dúhovnik 60 kg. pš., vsevkúp 450 kg.
pšenice i 36 kg. žita. — Vsém daritelom naj-
toplêša hvála i G. Bogá blagoslov.

**Samovolni dári na goridržanje Dúšev-
noga Lista.** Ml. Boldižar Jánoš Šalamenci 2 D,
Cipott Karolj Tešanovci 20 D, Kúhar Franc p.
düh. Moravci 20 D, Rátkai Láslo Andreji 10 D,
Bogomil Šwiela, dúhovnik Dečno po Dr. Al. Je-
lačići Beograd 100 D, Kránjec Peter Gederovci
30 Din. — Srčna hvála! Radi bi nadaljávali!

Evangelíčanski sever. Kleklove „Novine“
okt. 13-ga vópokážejo, ka na evangelíčanskem
sevri kelko prebiválcov jeste i z tê kak malo je
rim. katolikov, (polovica ji je verjétno notri
privandrala) i kak dosta rim. kat. dúhovnikov,
barátov i nún pústša vlaké svoje na lovljenje lu-
teránov. Štatistika je eta:

	vseh	katolíčanov	düh.	red.
Danci	3,420.000	25.700	90	779
Íslandci	108.000	300	6	25
Švédí	6,162.000	4.000	21	97
Norvežanci	2,831.000	2.750	42	351
Finci	3,493.000	1.700	8	6

Nazádnje „Novine“ opominajo: „Molimo túdi
mi, da vsi ti národí mrzloga severa stopijo v
našo toplo ovčarnico, k dobromi Pastíri.“
K vsemi tomi zamerkamo, ka posebno po sve-
tovnoj bojni se je vrgla rimska papežka propa-
ganda na severne držéle i tečé čarno podkópno
delo prôti evangelíčanskomi sevri. Ali Lutherove
reformácije dráge dobrote (to čisto svéto rêč i
nepokvarjene sakramentome) obravnávajo tam
verni šafarje i veren národ toga čistoga evange-
lioma stoji nevkleknjeno. Zató dosta bókše i
potrebneše bi dnesdén bilo z etakšimi verevad-
lívánjskimi jeretinstvi gorihenjati i nam v ednom
fronti prôti stánoti napádom blôd Antikristušóvi:

Reformácia v Svájci i na Francuškem.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljávaje.)

Zaman je bila Kalvina prošnja, da bi sôd zmenšali. Na tó je Sevret vküperspadno i kričo: „Smilüvanje, smilüvanje. Sôd je zdá čakao, ka nazájvzeme svoje trditvi. Sevret je nê šteo. „Jas nedužno trpim, kak mržnje áldov sem osojeni na smrt“, erčé i pri tom je ostano i z tém je mrô. Tó se je zgôdilo 1553 leta.

Kalvina protivniki so nê počivali. Papére so njemi naleküvali na predganco, na šteri so se njemi z smrtjôv profili. Či je po cesti šô, so pse hujštili na njega. Mésto Kalvina so ga za Kaina zväli.

Ves špot i norčärenje je Calvin mirovno zatrpó, brezi vsakšega osébnoga zadomeščávaja. Gda je eden njegov neprijátel, Perrin vu vládo prišo i se je prôti njemi edno vküppriséganje skovalo, etak piše: „Očivesno nás ščé Bôg od vsáke pomôči lôčiti, naj se mi jedíno na Njega zavüpamo.“ Mirovno i močno je spunjávao on na dale svojo dúžnost. Protivniki, ki so k orožji ségnoli, so od národa zbiti bili i tak je Calvin znôva slobodno rokô dóbo za vözpelanje velkoga déla švájcarske reformácie, za štero je cëli svoj žitek áldüvo notri do smrti.

Strašno veliko délo i briga je bila, štera je na tom možé ležála. Pred očmi je držó cëlo reformirano cérkev vsé krajín i držél i iskao je povsúd mér i vküpglasnost goridržati. Preveč dosta pisem je napisó, vladárom, držávnim voditelom, dühovnikom, gmánam, obtoženim i pregánjanim.

Pobegnjenje i pomôč potrebüvajóče je gori préjo i se je skrho za njé. Pri tom je vsakši dén predgo, držó napredávaje z theologije študentom, francuškím pobegnjenjem i vsem, ki so globše mogli v bože pravice notri vpelani biditi. K tomí so prišli gyüléši, audience, družín i betěžnikov obiskávanje i pisátelska déla. Poleg že omenjenoga „Navuk vu kršćanskóm vadiüvájni“, so imenitna njegova razláganja (komentári) obri sv. pisma, šteri so preveč premišleni, globoki i ešče dnesdén visiko poštvüvani. Čüdno je, ka se je na svoje predge i theologične napredávaja, štera so od drúgi bilá dolinapisana, nê pripravlo; nê je meo časa za tó. Hitro i náglo je délo i dönok vse njegovo délo káže globočino, svek-

lost i premišlenost. Navádno je samo 4–5 vöre spao. Dén je z tíhov molítevjav začno, prosivši pomôč od zgoraj za dnévno délo, té se je včio, ob osmi je predgo, ob deveti je napredávaja i konference držó, té si je na pestelo ležo i ležéči se je dale včio. Dönok, pisma, korekture, obiski so njemi nê dála dosta počivati. Od obeda se je v zádni deseti létaj odpovedó, samo rétko se je zgôdilo, ka je na dén pár belic ali malo mesa potrošo. Po pôdnévi je ali studirao, štero je za volo slaboga zdrávja vedno ležéčki činio, ali píso, obiske prijó, ali sam obisko drúge. Na večar je rédno do polnôči délo pri pisálnom stóli. Kakša düševna môč je tó bila i močna vola, telko spunjávati brezi obtrüdenosti notri do smrti. Tú je Boža môč bila zmožna vu slabom. Či so ga opominali, naj se bole milüje, je etak odgôvoro: „Ščéte naj me Gospôd manjüküvajóčega nájde, či pride?“

Tüdi tē velki karakter je méo svoje slabosti, svoje napáke. „Samo eden je svéti; Jezuš Kristuš, Gospôd naš.“

Kalvin je daleč bio od toga, ka bi svoje napáke nê pripozno, nego občüto jih je kak edno teško bremen. „Med vsákov borbov prôti mojim napákam je najžmetnéša ona, prôti mojoj nepotrplivosti,“ piše sam od sébe. „Istina, ka je moj trüd prôti tomí nê bio zaman; dönok sem čemére moje, tó divjo zveríno ne mogo sploh na lanc zvézati.“

Na smrtnoj posteli je proso varaški tanáč i dühovnike, ki so k njemi prišli, za odpüščenje za svojo náglo natüro.

Pokorno vadlúje svoje grehe i tüdi svojo močno vero. Vsakšemi od tí okóli njega stojéčemi močno na srcé zvéže vážnost njegovoga pozvájaja, od vsákoga slobôd vzeme i njemi rokô dá. 27. májuša 1564. je mrô Calvin z popolno zdravov pámetjov, tího i brezi vsáke mantre je püsto düšo z svojega slaboga tēla tá, gde nega več borbe i sküšávaja i gde na toga vörnoga slugo Gospodna radost čáka.

Žalost váraša je velka bila. Vsakši ga je šteo ešče ednôk videti. Vsakšega so notripüstili. „I Genf objóko toga najmodréšega med svojí pörgarov, cérkev svojega vörnoga pastéra, vučeniki svojega najbôgšega vučítela, vsi njihovoga sküpnoga očo, i vnôgi pôleg Bogá svojga jedinoga düševnoga pastéra i tróštajóčega prijátela vu nebésaj.“

Pri nestálnom vrêmeni

Vás nájbole varje garantirano

nepremočlivi

TIVAR

HUBERTUS

Mi proizvodimo ete i v formi raglana i pelerine.

PROSIMO PAZITE!

Samo z etim zaščitnim znákom
označeni HUBERTUS je právi.

TIVAR OBLEJKE

Na grobi njegovom nikakžega napiska nega. Kak „siromák grešnik“ je tó nê štêo. Ali njegovo imé je z velikimi literami napisano v zgodovino i vu oni knjigaj, kam so ti živôči zapisani, ki so etomi svêti slobôd povedali, svoje trplênje za-trpeli i zdá vu nebésaj na veke cveléjo.

9. Širjenjé ref. vadlúvanja.

Reformirano vadlúvanje, štero je nájbole i nájpravé vu Kalvina včenjé i spiskaj dolidjáno, se je razšürjávalo na Francuško, Holandijo i Škocijo. Dokeč je v Škociji reformácija prišla na obládnost, tečas so evangeličáni na Francuškem z dúgimi i krvávimí bojami bilí pregánjani. Reformácija je na Francuško od Kalvina vučeníkov bíla notripipelana i razšürjavána i gda je Calvin mrô, je tú že 2000 evang. gmán bilô. Dokeč je Luther i njegova reformácija na Nemškom vu držélní vladáraj i plemenítasaj vôrne branitele mêla, tečas je delo na francuškem rávno na ôpak bilô. I. Franc, Luthera vrstník, či bár ka je z nemškimi proteštanti eden závezek meo próti V. Károl casari, dônok je vu svojoj držávi evangeličáne pregánjao. Tak túdi njegov sin II. Henrik, môž te dobro poznáne Katarine Medici i njegovi trijé sinôvje II. Franc, IX. Karol i III. Henrik, ki so vu krátki časaj prišli eden za drú

gim na vladárstvo. Gda je pod III. Henrikom na ednom giúlêši parlamenta te zevčeni i pobožen, za evangeliúm goréši profesor Dubourg vüpo se za proteštante gorivzéli i opominati na nevarnost pregánjanja, se je te navzôči bodôči král tak razsrdo, ka je tožbo dao voditi próti njemi med tém, ka se je zapriségo, ka ga z lastnimi očmi ščé videti na goréčoj grmádi. Ali te Višešnji je nači zravno. Či bár ka je Dubourg mréti mogo i potrôštani je šô vu smrt 23-ga decembra 1559 z zdühávanjem: „Bôg moj, ne odvrži me, naj te jas ne odpústim“, je te král dônok nê vido njegovo smrt. Pri ednoj bojnskoj vaji njemi je edna spica oko presmeknola i z tém smrt prinésla.

Pod njega nasledüvajúčem slabom králi II. Franci sta se dvé političní partáji osnôvile, od šteri se je vsakša na tó trla, naj ona bode voditel vu državni i političní delaj. Tê dvé dvorski partáji sta bilé ednočasno túdi gláva obé vadlúvánjski stráni. Na čeli pápínske partaje so stáli ti z Lotharingije shájajúči, ostro pápínski Guiseni, Franc herceg z Guise i Lotharingije kardinálpúšpek. Na stráni Hugenofov pa dvá princa z králevske krvi; te Anton Bourbon, ki je po ženi svojoj, Johanna d' Albret vövidênje meo na máloga králestva trón Navarre i njegov brat princ Condé. (Za Hugenate so zvalí vse proteštante, ár so v zvézi bilí z Švájcom, gde je na vrhi proteštantske stráni Besancon Hugnes bio voditel, ali po drúgom iméni Huguenots). (Dale.)